

הנהגות הב"ח

כמו:

אימֶר הרחיקה לַיִדְתָּהּ. תימה דרבי יוסי צרבי טניגא לא אסיק אלדעתיה האי סינויאל וצרייתא לא מפרש כלל צענין אחר: **ר"ש** **היא**. תימה דכ"ש דאתא כרצנן דאסרי צפ' בתרא (לקמן 10:) לשמש דאורייתא ועוד קשה דהכא משמע דר"ש לא אסר טבילה

אלא תשמיש דוקא ובפרק בתרא

(שס טו:) משמע דאסורה לטבול וי"ל דטבילה האמוראין אסרה ולקמן (שס ד"ה אבג) נפרש צע"ה:

בשראתה מבערב. וא"ת כיון דלרעתה מצערב אמאי מטבילין לה לב"ש צלילותא משום טבולת יום ארוך וי"ל דלאו דוקא מבערב אלא כלומר צעשה או בחלי עשה צלילה וטובלת צתחלת הלילה ורואה מיד אחר הטבילה ואם היטה צאה לשמש קודם טבילה הרשות צידה:

בשבוע קמא מטבילין דה **בליאותא אימור יולדת** **וזכר היא**. זה האריכות אינו צריך אלא לב"ה לבז"ש מטבילין לה כל פ' לילות משום טבולת יום ארוך והאי שצוּע קמא דלילותא אינו כמו שצוּעים דיממא אלא ו' לילות משצוּע קמא וליל תחלת שצוּע שניה ושצוּע שניה נמי צלילותא היינו ו' לילות משצוּע שניה וליל תחלת שצוּע שלישי ושצוּע שני ושלישי ציממא אינו כענין זה: עשרים

שבוע קמא מטבילין אותה **בלילותא** **אותה** **מטבילין אותה** **בלילותא** **אימור יולדת** **וזכר היא**. **בלילותא** **אותה** **מטבילין לה** **ביממא** **אימור יולדת** **נקבה** **וזכר** **בוֹב** **היא** **שבוע שלישי מטבילין לה** **ביממא** **אימור יולדת** **נקבה** **וזכר** **בוֹב** **היא** **בלילותא** **ב"ש** **לטעמיהו דאמרי** ^(א) **מבולת יום ארוך בעי** **מבילה** **מבדי**

המפלת חתיכה פרק שלישי נדה

האשה שילא מלאה וחורה **ריקנית**. לטוף זמן מרובה ואינה יודעת אימת ילא הריונה: **והציאה** **לפנינו**. כלומר משצאה לפנינו ישצה לה שלשה שצוּעים טהורים מכל וכל עם יום צואה. ולא דק כולי האי דיום זה ספק טמא דשמא ראתה צו ציוס קודם שצאתה לפנינו ואפ"ה קרי ליה טהור דקאי אמאכא ולהצא דקס"ד השתא שצאתה לפנינו ציוס ומשצאתה לפנינו לא ראתה: **ועשרה שצוּעים אחד טמא ואחד טהור**. אחד טמא שהיטה רואה בכל יום ואחד טהור שכל הימים של אותו שצוּע היו טהורין: **משמשת לאור שלשים וחמש**. שהיא ליל סוף שצוּע חמישי והוא ליל כניסת שלשים וחמש ויציאת יום ל"ד ושוב אינה משמשת. וטעמא דכולן מפרש לקמן ואמאי נקט הכי י"ג שצוּעים: **ומטבילין אותה ל"ה טבילות**. משום דטבילה צומנה מוזה וכולהו מפרש לקמן. ומשום הני ל"ה טבילות נקט י"ג שצוּעים דספק זמן הטבילות משוך י"א שצוּעים ופלגא די"ב ואידי דלריך לפלגא נקט כולה ואידי דתנא שצוּע טמא דהיינו י"ב תנא נמי שצוּע י"ג טהור והכי מפרש לקמיהי: **וב"ה סברי** **ל"ה**. וטעמיהו מפרש לקמן) ותרייהו סבירי להו טבילה צומנה מוזה: **באחרונה**. כשתפסוק לגמרי ותטהר דלית ליה טבילה צומנה מוזה: **בשלמא שצוּע ראשון נו'**. השתא מפרש מיוצתא: **אימר יולדה זכר היא**. וכל יומא ויומא דשצוּע ראשון איכא לספוקי דלמא ציוס שצאתה ילדה שעה אחת קודם שצאה לפנינו וכל שצעת הימים האלו הוּ שצעת ימי לידה: **שצוּע ראשון**. יומא דאתא לקמן קחשיב בכלל שצוּע ראשון: **אימר יולדת נקבה**

היא. וציוס שצאת לפנינו ילדה ומשכי ימי לידה הנך תרתי שצוּעי: **צוּב**. שמא מתוך י"א יום דימי יציבה ילדה וראתה ג' רלופין ובלא צער דהוה שופי סמוך ללידה וצעיא שצעה נקיים לויצתה. ואע"ג דקא יתבא י"ד נקיים הואיל ואיכא לספוקיהו צימי לידה לא סלקא לה דקסבר ימי לידה שאינה רואה בהן אין עולין לה לספירת ויצתה^(א): **אלא שצוּע רביעי**. אי אמרינן רוב נשים ולד מעליא ילדן האי ולד הוא שהרי הומוקה עוברת: **תשמש**. ואע"ג דהך שצוּע קא חזיא שהרי ראשון הוא לשצוּעים שעוצרים עליה אחד טמא ואחד טהור: **האי דם טוהר הוא**. דאכתי משכי מ' יום דזכר: **לאו משום דלא אולנין בשר רוצא**. ומספקין לה צאל ולד ולית לה דם טוהר וקשה לריב"ל: **אימר** **הרחיקה לידסה**. האי דלא יתבין לה ימי טוהר לאו משום ספק דלאו ולד הוא אלא אימר הרי ימים רבים קודם שצאת לפנינו ילדה וכלו לה ימי הרעתה אצל לעינן קרבן מציאה קרבן ונאכל בין קרבה ובין הרחיקה בת קרבן היא מאחר ^(א) דקפדינן ארוצא: **שצוּע חמישי דטהור הוא תשמש** ^(ב) **כו'**. ואמאי לא משמשת עד לילי שצעי: ומשנינן **שצוּע רביעי**. שראתה בכל יום כל יומא איכא לספוקי לטוף לידה סוף ימי טוהר כלומר אתמול כלו ימי טוהר והיום היא תחלת נדה הילכך יום כ"ח שהוא סוף שצוּע רביעי מספקין לה בתחלת נדה וצעיא לממני משצוּע חמישי ששה ימים להשלים שצעת ימי נדות ובליל שצעי טובלת ומשמשת שהוא אור לשלשים וחמש משצאת לפנינו וליל שמיני שהוא תחלת שצוּע ששי נמי לא משמשת שהשצוּע ששי טמא הוא דמוקמינן לה לקמן שהיא רואה מבערב בכל ימי ראייתה מכהא ואילך לא משמשת לעולם דלילתא שצוּע רביעי תחלת נדה היא והששי צימי יציבה והרי היא זבה ושצוּע שצעי שהוא טהור תספור לנקיים ואם לא שרואה מבערב היטה משמשת ליל תחלת שצוּע שמינית ואע"ג דיכולה לטבול ציוס שצעי שמקאת היום ככולו לעינן ספירה [לקמן ג.] אפ"ה לא משמשת ציוס דמוקמינן לה כר"ש דאסר וכן לעולם י"ל בכל שצוּעים טמאים שלה זהו צימי יציבה ואריכה ו' נקיים וכל שצוּע טהור תספור לנקיים אצל שצוּע רביעית ממ"ז אין אתה יכול לספקו צויה שאלן יציבה אלא לאחר נדות והרי זו שצה ג' שצוּעים טהורים והרביעי הוא דראתה הילכך בתחלת נדה הוא דאיכא לספוקי ולא צעיא למיתב בשצוּע חמישי אלא ששה ימים משום ספק יום אחרון של רביעי דמספקין לה בתחלת נדה: **בשערים וחד**. שהוא סוף שצוּע שלישית תשמש דהא אפי' קרבה לידתה לילד צוי^(א) ציוס שצאת לפנינו כבר כלו ימי טומאה והיום שצעי לנקיים של ספירה וקי"ל דטבילת צו וצה ציוס צפ"ק דיומא (דף א.) דמקאת היום ככולו הילכך ציוס כ"א תשמש: **ר"ש היא דאמר**. בת"כ ^[מזכיר דברים פרק ט] אסור לעשות כן לשמש וצה ציוס טבילתה: **שמא מבא לידי ספק**. שמא תראה לאחר תשמיש ונמלא סקמרה כל מניינה דהא לא הוו נקיים כל שצעה ונמלא משמשת וצה: **לאורסא תשמש**. צליל תחלת שצוּע רביעית דקס"ד השתא שאינה רואה אלא ציוס ואף ע"ג דהאי שצוּע רביעי טמא הוא מיהו צליל תחלת שצוּע אכתי טהורה היא ותשמש הלילה: ומשני **כשראסא מבערב**. וכן היא נהוגה לראות בכל שצוּע טמא מבערב: **צלילותא**. בכל לילה ולילה דבכל לילה מספקין לה [שמא] השתא סוף שצעה ללידתה הוא וטבילה צומנה מוזה: **אימר יולדה זכר צוּב היא**. ויום ראשון דשצוּע שני אמרינן שמא ^(א) שצעת ימים קודם שצאת לפנינו ילדה ושצוּע ראשון הוה ספירה לנקיים ולמחר ציוס תחלת שצוּע שני תהא טבילת ויצתה וכן כל ימי שצוּע שני כל יומא ויומא איכא לספוקי דלמא קאת משצוּע ראשון הוי בכלל ימי לידה והשתא כלין ימי הספירה אצל שצוּע ראשון לא טבלה ציוס ואף ע"ג דבכל יום איכא לספוקי שמא הרחיקה לידתה והשתא כלין ימי הספירה משום דצעין שצעת ימי הנקיים לפנינו ודאין והוי דקודם לכן ספק הוו נקיים ספק לא הוו והכי מפרש לקמן [ג.] ויום אחרון דשצוּע קמא הוה צעיא טבילה משום ספקא דהשתא כלין ימי הספירה ואיכא ו' ספורין לפנינו ולקמן [שס] מתרגלינן דטבילה חדא בשצוּע לא קחשיב: **צלילותא אימור יולדה נקבה הואי**. וכל לילה איכא לספוקי האידנא סוף שצוּעים וליל אחרון מספקין שמא ציוס שצאתה ילדה והשתא כלין^(א): **שצוּע שלישי מטבילין לה ציממא אימר יולדה נקבה צוּב היא**. וכל יומא איכא לספוקי השתא כלין ימי ספירה יום ראשון דלמא ששה ימים קודם שצאת לפנינו ילדה ושצוּעים הרי עשרים יום והיום הוי כ"א סקוף ספירה הוא ולמחר אמרי' ה' ימים קודם ביאתה ילדה והיום כלים יום אחרון אימר ציוס שצאתה ילדה והיום כלים: **צלילותא**. דשצוּע שלישי מטבילין לה ואף ע"ג דליכא לספוקי בשצוּע שלישי בסוף לידת נקבה: **ב"ש** **לטעמיהו דאמרי**. צפ' אחרון [לקמן דף עא:] טבולת יום ארוך דהיינו יולדת שהיא טבולת יום כל ששים וששה שהרי לטוף שצוּעים היא טובלת ואינה אוכלת בתרומה עד שיכלו ימי טוהר דכתיב [ויקרא יב] בכל קדש לא תגע וקאמרי ב"ש שצריכה לטבול לאור שמונים ואחד שהוא סוף שמונים הילכך כל ליליא איכא לספוקי השתא כלים (עד) שמונים יום מיום שצאת לפנינו ושצוּע קמא נמי איכא לספוקי צהרי אלא לא איכפת לן משום דסוף סוף הא קא טבלה בכל ליליא:

מכדי

מסורת הש"ם

א) ולקמן ג. שבת קכא. יומא פסח. ב) ולקמן ג. סו.י. ג) ולקמן עא.י. ד) דף ג.י. ה) גסא. ו) נפי לקמן ג.י. ז) י"ל דסמיקן, ח) בס"א: כוזה, ט) ס"א ששה, י) בס"א: טסף: שצוּעים.

מוסף רש"י

ובאה ריקנית. ואינה יודעת מתי ילדה (שבח קכא). שלשים וחמש. טבילות, לספק ד' טבילות שעליה, טבילת זכר ל' או טבילת נקבה לשצוּעים ובלילה, או שמא יולדת זכר צוּב ואריכה אף טבילת זבה ציוס שצעה לספורים שלה, או יולדת נקבה צוּב היתה, ומשום דלא ידעינן מתי ילדה ואימתי מטי זמן טבילה דידה, מלכדין לה טבילה כל לילה וכל יום שים (לספוקי זומן טבילתה (שם). דרה לטבילה שתהא באחרונה. לטוף ספורים של נקבה, דהיינו לטוף של שצוּעים, שאם ילדה נקבה צוּב טמאה שצוּעים ללדתה, ו' נקיים בטביל הציבה, ולא וטבילתן טבילה צומנה מוזה (שם). שמא תבא לידי שצוּע, שמא תשמש צו ציוס ותראה מיד לאחר תשמיש ונמלא סותפת כל שלפניה וטבילתה פסולה (לקמן סו.). טבולת יום ארוך בעי טבילה. לתרומה מפני שצוּלת יום ארוך היא והסויה דעתה מן התרומה, ואם ישראליה היא טובלת לציאת מקדש (לקמן עא.).

א) גמ' שצוּע מטי מטבילין אותה ביממא אימר יולדת זכר כוּבד היא צלילותא סי' נקבה היא שצוּע שלישי כלי': (ב) רש"י ד"ה שצוּע חמישי דטהור הוא תשמש כוליה ואמאי:

תוס' הרא"ש

אימור הרחיקה לידתה. והיינו הא דאמרינן לעיל מאי לאו לא תיובותיה אלא סייעתיה משום דמשמע דאי ליאת דלר' יהושע לא הוה מחמירין בה כל אלו התומרות משום דהוי ספק ספקא שטא רוח הפילה ואת"ל נפל הפילה אימור הרחיקה לידתה אצ"ג דבלאו הכי איכא כמה ספיקות אימור זכר ואת"ל נקבה אימור לא ילדה כוּבד ואת"ל לידה נקבה כוּבד אימור הרחיקה לידתה אצ"ג משמע אי ליאת לדרי סייעתיה דכיון דבלאי יהושע ניהוספא עוד ספקא אחת אימור לא ילדה כלל והוה לן למשרייה ומשני לא תיובתיה ואלא סייעתיה דכיון דבלאי הכי איכא ספיקא טובא אפילו ניהוספא עוד ספיקא אחת אסרינן לא ועי"ל מדיאצטריך לאשמועי' דלא משמשה בשבועי רביעי אצ"ג דהויא ביה א"כ חשיבא יולדת ודאי דאי ספק יולדת חשיבא ליה לא הוה צריך לאשמועינן דלא משמשת והיינו דקאמר מאי לאו לא תיובתיה אלא סייעתיה דמתוך שהקשה לו שבוע רביעי אצ"ג דהויא ביה דם תשמש אלאמא הוי חדוש שאינה משמשת ברביעי ואי ספק יולדת חושבת ודאי לא הוי שום חדוש ומשני לא תיובתיה ולא סייעתיה דלא אתא לאשמועינן הא דאנה משמשת ברביעי אלא (אמרי') [מילין] אחרינ' דמתריב בה אשמועינן: ר"ש היא דאמר אבל אמור חמדים כו'. ותימה כ"ש רובנן היא דמשמע לקמן פ' ברא דרבנן אסרי מדאורייתא לשמש רצ"ע לקמן. תי' והכא משמע דתשמיש דוקא אסר ו' שמעון אבל טבילה שרי בימא דו' ובפי' בתרא משמע דאסור לטבול ביומי דו' משום דר' שמעון וי"ל דאמוראי בתראי החמירו בטבילה: **כשראיתם** **מבערב**. ותימה והלא טובלת בשבועי רביעי לב"ש בלילות משום ספיקת טבולת יום ארוך ואם היא רואה מבערב רואה היא א"כ כבר נדה היא ולמה תטבול וי"ל דדרכה לטבול מיד בתחלת הלילה והיא ראתה מיד אחר הטבילה קודם שתלך לישן: **בשבוע** **קמא מטבילין לה** **בלילות** **אימור יולדת זכר כו'** **ולא** **היה** **[צריך]** **כל זה** **משום** **ב"ש** **דמדי** **היא** **וקוקה** **לטבול** **משום** **טבולת יום** **ארוך** **אבל** **לב"ה** **איצטריך**: **אימור יולדת זכר כו'** **בוּבד** **הואי**. אימור נקבה הוה סגיא אלא אפילו משום ספק זכר צריכה לטבול: